

DE HOOP

PRYS DER INSERTIEN :
20 centimen den drukregel.
40 centimen de reklamen.
Alle toezending van brieven, geld enz.
moet vrachty den opsteller toege-
zonden worden.

HUB. DE COCQ.
St.-Truiden. (Schuerhoven).

NIEUWS- EN AENKONDIGINGS-BLAD.

Godsdienst. Vaderland. Moedertaal. Landbouw.

ABONNEMENT PRYS :
Voor de Stad 5 fr. per jaer.
» 5 fr. per 6 maanden
» 4-75 fr. per trimester.
Voor Buiten 6 fr. per jaer.
» 5-50 per 6 maanden.
» 2 fr. per trimester.

SINT-TRUIDEN, 28 JANUARIUS.

STAETKUNDIG OVERZIGT.

Terwyl gansch Europa als bedweld staet en zich bezig houdt met de vergrooting van het fransche grondgebied door de inlyving van Savooijen, is geheel Frankryk in rep en roer nopens de handelskwestiën en het verdrag dat Napoleon met Engeland aengegaen en maendag 11. te Parys geteekend heeft. De industriëelen zyn vanzin hunne werkingen te staken. Zal en kan de werkende klasse, welke in haer bestaen door dit verdrag geslagen wordt, die uithemische politiek van Napoleon voortdurend blyven verdragen? Wy gelooven het niet. Zoo de keizer blyft voortgaen in het slagtofferen van de stoffelyke belangen van het volk, dan zullen wy in 't kort groote gebeurtenissen aen te stippen hebben. De voorzienigheid heeft hem den blinddoek over de oogen getrokken.

De fabrikanten van Rouen hebben den keizer eene hevige petitie toegezonden, waerin zy hem beschuldigen zyn woord niet gehouden te hebben. Sedert den 2 December heeft men nog nooit op zulken toon aen Napoleon gesproken.

De zittyd van het engelsche parlement is dynsdag door de koningin geopend. Het is opmerkenswaardig hoe de koningin van Englands wapeningen en verdedigingswerken spreekt. Engeland, ondanks het traktaet, betrouwt Frankryk niet. Het begrypt heel wel, dat achter den beschermer der italiaensche onafhankelykheid van heden en den voorstaender der handel-vryheid van morgen, zich nog immer den keizer van voorheen verbergt, die vast besloten heeft van de nederlagen van het eerste keizerryk te wreken en aen Frankryk zyne « natueryke » grenzen weder te geven. Engeland mistrouwt zich van de vriendschaps-betuigingen van Napoleon, wapent zyne kusten en vermeerdert zyne oorlogschepen.

Het officieel dagblad van Rome logenstraft de gerugten, welke in geheel Europa verspreid zyn door de liberale gazet-ten over de voorgewende beroering van het gedeelte der Kerkelyke staten, dat getrouw gebleven is, en berigt dat de H. Stoel, integendeel, uit die provinciën getuigenissen der levendigste verkleefdheid ontvangt.

Volgens de laatste tydingen uit Indo-China, heeft er den 18 november, te Tourane, een nieuw gevecht tusschen de Franschen en de Anamieten plaets gehad. De Franschen hebben de overhand behouden en twee forten ingenomen. Van hunnen kant zyn er drie officieren gesneuveld. Het verlies der Anamieten is aanzienlyk.

'T WAS NOG EEN BEETJE TE VROEG.

Reeds sedert verscheidene jaren zyn er zoo vele voorzeggingen nopens de lotgevallen van Frankryk, van Engeland, van Turkyen, van Italie in zwang en in omloop, dat wy op onze beurt het ook eens willen wagen uit ingeving te spreken en te schryven. Wy voorzeggen dus dat de paus, dat de kerk binnen eenigen tyd moet vergaen; *maer het is nog een beetje te vroeg!* Over jaren en eeuwen heeft men aen den ondergang der kerk, aen het verbryzelen der steenrots duchtig gewerkt; maer tot op heden was het *altdy nog een beetje te vroeg!*

Nero dacht: ik zal de kristenen in de amphitheat-ers onder de tanden van tygers en leeuwen wel klein krygen; ikzal de stad Rome doen in brand steken en overal verkonden: dat hebben de kriste-nen gedaen; en dan zal men roepen: weg met dat

REISVERHAEL EN TOESTAND

DER GEBANNE GEESTELYKEN VAN HET EILAND RHÉ,
IN DE JAREN 1798 EN 1799;

aldaer gedurende zyn ballingschap beschreven door den
zeer eerveerdigen heer GUILIELMUS HAPPAERS, weleer
hoofdpastoor van Landen. (*)

—o—
III.

« Nadat myn brief geschreven was, maekten wy ons bereid, om onzen weg te vervorderen, en nadat ik mynen vriend Fadeux, juffrouw Vanheghe alsook den zoon van de herberg omhelsd had, heb ik (ik weet niet met wat gevoeligheid des herten, zegt de verhalen,) omhelsd J. (oannes) M. (athias) Missoul van Montenaken (2). Deze kleine jongeling, die tot dien tyd nog geene droefheid getoond had ten opzigt van myn ongeluk, is aenstonds, zoo haest ik hem omhelsde, uitgeborsten in zoo overvloedige tranen dat hy geen woord meer konde spreken. Ik laet een ieder oordeelen, met wat verslagenheid ik deze tranen heb aengezien, voornamelyk, omdat ik tot dien laetsten oogenblik, dat ik ging vertrekken, dezen jongeling ten minste niet had beroerd gezien. Zekerlyk, het scheen, dat myne vriendelyke omhelzing en myn droevig vaerwel zyn hert op dien zelfden tyd had verwarmd en in brand gestoken (3). Dit wonderlyk voorval heeft zoo veel

(2) Die was zoon van Math.-Josephus Missoul en van Gertrudis Hastier. Volgens het verhaelschrift was deze jongeling « by Materne, zynen neef, ter oorzake van eenig hooi, dat zyn vader te Dormael gekocht had. »

(3) Gesteken heeft het Handschrift.

(*) Verboden over te nemen.

vreemd en uithemsch gespuis! En toen de wreed-aerdig keizer eenen boer wanhopig aenzocht, om zich eenen degen door de lenden te steken, zuchtte hy: *het was een beetje te vroeg!*

Julianus de Apostaat trok naer Jerusalem, om, in weêrwil van den Nazareër, den tempel op te bouwen; ongelukkiglyk werd hy gekwetst, zoog het bloed uit zyne keizerlyke wonde, spuwde het naer den hemel en riep: *tu vicisti Galilee!* Gy, Galileër, gy behaelt de overhand! *Het was nog een beetje te vroeg!*

Constantinus kwam en begunstigde de kerk; maer na hem zochten de keizers zich in te dringen in het bestuer van het geestelyke, de geloofspunten op te lossen met den Scepter, en de kerk te verwyven met de pragt hunner hoven. Den aertsketter Arius verloor het leven op eene plaets, waer de keizer te voet gaet; had die goddelooze ketter nog een weinig kunnen tobberen, dan ging Rome om zeep. *'T was nog een beetje te vroeg!*

De Noordmannen kwamen opgestormd een orkaen gelyk. Rollon, Hasting, Attila vergruisden, verwoestteden alles op hunne togten; ook de kerk zelve, volgens Hieronymus en Paul Orose, dreigde in te storten. De bisschop van Hippone deed eenen noodkreet uitgalmen; zoo schrikkelig stormde het onweder; nog eenige dagen meer en Rome verging en verzonk! Maer *'t was nog een beetje te vroeg!*

Mahomet had te gelyk met zyne Houris den heiligen oorlog tegen de kristenen in zynen Koram uitgevonden; Weenen was op het punt te zwichten voor het verdelgende en snerpemde zweerd van Mekka's profet. Ai! zoo nauw of het was met de kerk gedaen! Maer, *'t was nog een beetje te vroeg!*

Luther had reeds al het hout van Europa opgekocht, om er galgen van te maken, waer men den laetsten paus moest aen ophangen.

Calvin, Zwengel, Jan Hus en soortgelyken werkten dat het zweet hun uitbrak, om ze ylings op te timmeren. En Luther stierf, en Calvin stierf, en Jan Hus stierf, en de paus bleef leven! *'T was nog een beetje te vroeg!*

De kroondragers der bewoonbare aerde zwoeren tegen Rome eenen eeuwig en haest; Engeland zwoer, Pruisen zwoer, Holland zwoer. Louis XIV zelve zwoer in den beginne; en hunne troonen vergingen, en hunne kroonen vervielen! *'T was nog een beetje te vroeg!*

De fransche omwenteling van 1790 dekretterde aen den voet van het altaer waer, volgens eene uitdrukking van Lacordaire, *une chaire de marbre* of slodder op troonde, dat zy aen een *être suprême* alleen maer geloofde. Votaire, d'Holbach, Helvetius, Diderot enz. riepen na Voltaire: de kerk leeft nog 20 jaar! Waerom riepen zy geen 20 mael 20?? *Maer 't was nog een beetje te vroeg!*

Napoleon I, klauterde den paus te gelyk met gansch Europa, en ware hy te Moskou er zoo kael niet van afgekomen, dan moest Rome onder zynen

indruk op myn hert gedaen, dat ik niet heb konnen achterlaten van er dikwils op te peinzen. »

« Na dit aerdig treurspel, hebben wy onzen weg voortgezet, behalve dat wy in het midden van den weg een glas bier dronken. »

« Ik was in de stad van Thienen te weinig bekend, om precies te noemen de straten, langs dewelke zy ons naer de gevangenis hebben geleid; alleenyk weet ik dat zy ons langs de vesten geleid hebben, om zich aen het handgebaer der borgers te onttrekken. »

« Nadat wy, ontrent zes uren na middag, in de gevangenis gekomen waren, is myn medegezel (4), berigt ons de schryver, aenstonds slauw gevallen en heeft zich niet hersteld dan na een' druppel genever genomen te hebben, hetgeen de officier der gendarmen zelf deed halen. Wy zyn alsdan gegaen op eene plaets, genaemd *het pistool*, alwaer men terstond bereidsel bragt voor ons bed, hetwelk bestond in een bussel strooi. Ondertusschen, gaet hy voort, was ik altdy bezig met mynen medegezel te troosten; want hy had zoodanig den moed verloren, dat hy bereid was de dood voor het leven te kiezen, in welke lafhertigheid hy is gebleven tot dat er eenige brave borgers uit de stad zyn gekomen die ons, zoo lang wy zyn te Thienen gebleven (10, 11 en 12 van July), van alles zoo treffelyk hebben voorzien, dat ik hunne goedheid nooit zal vergeten (5). »

(4) De Kapellaen van Montenaken, Henr. Guil. Cleven.

(5) Hier valt op te merken, dat de schryver doorgaens zeer weinig namelings verhaelt over zyne medegezellen en niet zelden van zynen eigen persoon spreekt zonder hen uitdrukkelyk te noemen. Waervan de reden is, dat hy zyne Reisbeschryving en Briefwisseling vervaerdigd heeft, niet voor het publiek, maer slechts, om « aen de nieuwsgierigheid van zyne familie en vrienden te komen voldoen. »

stalen wil alles opgeven. Waerom trok hy niet eerder de Beresina over? Dan gelukte hy den *roi de Rome* te vestigen; maer nu was het te laet of beter, *'t was nog een beetje te vroeg!*

Napoleon III zoekt ook, in zyne vriendschap met Engeland, den paus te dwingen zyne staten af te staen, en de omwenteling voet te geven en te volgen. Wy zullen ons binnen tien jaren eens spreken. Maer nu *'t is nog een beetje te vroeg!*

Het Nieuwsblad van Hasselt, dat volgens ingeving niet van den hemel maer van de logie spreekt en schryft, is ook van gedagt dat men de tydelyke en geestelyke magt moet geheel van één scheiden; dat men den paus zyne staten moet afnemen. Maer *'t is nog een beetje te vroeg!* Binnen eenige jaren zult gy noch van pausselyke staten, noch van den paus meer hooren spreken; de tyden zyn te ver gevorderd, om dusdanige ongeregeltheid te dulden. Het liberalismus en het Nieuwsblad alleen hebben den vooruitgang der XIX eeuw onder hunne kneukels!!

Maer overigens staet er ook geschreven: *ik zal by u zyn tot het einde der eeuwen, en de poorten der hel zullen haer niet overweldigen!*

Dus is onze voorzegging waer, en moet de kerk vergaen!!! Hoe toch zou het kunnen anders wesen??? *Het Nieuwsblad* zegt het ook, en het Nieuwsblad, gelyk gy weet, is van geen strooi. Na het Nieuwsblad zal men niet meer roepen: *'t is nog een beetje te vroeg!* Het weet het immers van hemels wege!!!

Onbetwistbaer blykt het dat Belgie, sedert het jaer 1830 zyn zelfbestaen verkreeg, grooten vooruitgang in al de vakken der kunsten gedaen heeft. De kunst wordt eigenaerdig naer mate de kunstenaar zich op de zeden, gebruiken en gewoonten van zyn eigen land toelegt, en den roem des vaderlands, en deszelfs glorieryke tydstoppen, dezelfs groote mannen, zoekt uit de duisternis te trekken.

Meestal heeft de kunst sedert het jaer dertig deze strekking genomen, en daeraen is men misschien de reuzenstappen verschuldigd welke Belgie in de schilder- en beeldhouwkunst gedaen heeft.

Deze laetste byzonder heeft byna iedere stad, ieder dorp, waer een groot Belg geboren werd met een standbeeld verrykt.

De roemryke septemberdagen zyn in het marmer uitgebytd geworden, Godefridus van Bouillon prykt, in het staal gegoten, op eene der voornaemste plaetsen van Brussel. De groote man van Antwerpen, naer wiens naam men niet vraegt, omdat hy vereeuwigd is voor gansch de aerde, schynt te leven op de groenplaets te Antwerpen, en zyn genie over de stad te doen rondwalen. De Luikenaar ontdekt zich voor het bronzenbeeld van Gretry, en wyst met fierheid op hem neder.

Welhaest zal de groote Vaderlander, de onvermoeibare verdediger der landsregten in een pronkstuk te Gent herleven. De dichter van Maerlant, de dappere Boduognatus die de fortuin van Cesar deed wankelen, Bouduin van Constantinopelen, Phillippe de Commines, de graven van Egmont en van Horne, van Mercator, van Hemling, van Charlemagne, zullen in de steden, welke hun geboorte schonken, op hunne eerzulen pronken. De kunst zal het brons en het arduin verlevendigen.

« Onder deze borgers was de voornaemste juffrouw Wauters, jonge dochter, geboortig van Hauthem, met dry jonge dochters van haer kennis, van welke dry byzonderlyk was te bemerken de zorgvuldigheid van die, dewelke by juffrouw Wauters woonde (6). Daerenhoven wil ik niet achterlaten den borger Kokelkoren, die ons dikwilder is komen beschenken. Den borger Verlat, die, volgens myn verzoek, by my gekomen was, mag ik, zegt hy, wel vergeten, alhoewel hy my eene flesch wyn gezonden heeft (7). My is ook aldaer nog komen bezoeken eene jonge dochter van Montenaken, genaemd Barbara Neutelaers, alsdan te Thienen woonende, welke ontelbare tranen van droefheid over myn ongeluk heeft laten loopen. Deze bovengenoemde borgers en borgerinnen zyn ons op denzelfden avond dat wy Thienen ingetreden zyn, komen bezoeken, en hebben ons niet verlaten tot dat wy van daer vertrokken zyn, altdy bezig zynde met ons te troosten en met voor ons zorg te dragen; en alhoewel ik aen niemand van hen persoonlyk bekend was, mag ik nogtans wel zeggen, schryft hy, dat ik van myne allergrootste vrienden geen grooteren bystand en troost konde verwachten. »

« Het was dan by middel van deze medelydende en goede menschen dat wy van het meestendeel onzer droefheden bevryd waren; want nauwelyks, zegt hy, had de groote liefde,

(6) Aen die juffr. Wauters, welke hy zyne nicht noemt en aen die gemelde dry jonge dochters, die by haer waren, heeft de verbanning eenen brief van dankzegging over hare goedgunstigheid geschreven uit het eiland Rhé, den 6 febr. 1799.

(7) Dit is niet uit te leggen; want in den zoo even aengehaelden brief aen zyne nichte Wauters geschreven, zegt hy: « vergeet niet van mynen kant te groeten den goeden heer Kokelkoren en den heer Verlat, woonende op de groote merkt. »

Wy weten niet of wel eene stad in Limburg tot hiertoe een standbeeld bezit, waerin ons de trekken grooter mannen gesneden zyn.

Het aloude Limburg nogthans kan met fierheid zyn aendeel hiever in de gunsten van het staetsbesuer afvragen.

Zonder in verdere opsporingen naer onze groote mannen te willen treden, zullen wy slechts spreken over een held die in de afgeloopen tyden, toen België nog als barbaersch door de Romeinen opgegeven werd, de schoonste kenschets van liefde voor het vaderland, van wrok voor het jok der vreemden, van ontbarenen moed, geweest is. Die man, die held, dat kind des vaderlands, die inboorling van Limburg heette *Ambiorix*. Hy was de tydgenuot en de waerdige mededinger van *Boduagnatus*.

Belgie kan zonder zich pligtig te maken aen eene historische schending en aen de grootste ondankbaarheid, dien belg niet in de vergetenheid laten slapen. Dat men dus zyn' naam vereeuwige, en hem zynen volke bekend make.

Wy kennen hem, wel is waer, slechts door de aenteekeningen van Cesar; doch al wat de Roomsche veldheer, zyn vyand, van hem zegt, is genoeg om hem ons voor te stellen als den onverzoenbaarsten vyand der roomsche adelaers, als de waerdigste tegenstrever van Cesar, als de eerste voorstaender van België vryheid, als een der eerste onzer krygsvermaerheden, als een martelaar en een slagoffer der vryheid zyns lands.

Hy heeft zyne heldendaden niet beschreven, maer zyn naam is ons overgekomen als een erfdeel dat den Belgen altyd hunnen ouden krygsroem moet herinneren. Het is de pligt des staetsbestuers dien man zyne plaets in de rei van België grooten te geven.

Doch waer dien held een standbeeld operigt? Wy aarzelen niet eens dit te zeggen; te Tongeren, in het oude Tongeren! Tongeren immers is het oude *Atuatica* van Cesar. Die stad is gebouwd geweest op de plaets zelve waer *Sabinus* en *Cotta* hun kamp nedergeslagen hadden, en waer op eenigen afstand het legioen dat zy aenvoerden, door *Ambiorix* aen het verdrukte vaderland opgeofferd werd.

Zoo andere steden met trotschheid op de standbeelden; Gênt op dat van *Artevelde* en *Karel den vyfde*, Antwerpen op dat van *Rubens* en *Boduagnatus*, Brusselt op dat van *Godfridus van Bouillon*, mogen nederblikken, zal Tongeren, wy hebben het regt dit te verwachten van de billykheid des staetsbestuers, welhaest op eene harer plaetsen de groote figuur van den held der *Eburonen*, zien opryzen. Dat men de oudste stad van Limburg en eene der oudste steden van België, haer welke reeds zoo ryk in gedenkstukken en puinen is, welke met regt op hare torens en hare hoofdkerk, echt meesterstuk en kleinood van gotische bouwkunde, een der schoonste bladzijden harer geschiedenis wedergeve, en gansch Limburg zal er in toejuichen! Dat de gemeente raad van Tongeren het voorstel doe en wy twyfen niet of die billyke vraag zal door het gouvernement ingewilligd worden.

POLITIEKEN TEEMS.

TURKYE. — De politieke teems moet met het land van Mahomet beginnen! Had ik thans, de pen van *Madame de Sévigné*, ik stelde een raedsel voor met zoovele byvoegelyke naemwoorden als er ooit in de *Vedette* van Tongeren tegen de *Hoop* gestaan hebben, en ben zeker dat nog niemand het raden zou. Een engelsch dagblad dat te Constantinopel verschynt had *Louis Napoleon* zoo eens wat door den hekel getrokken. Men draegt dit den keizer van Turkyen over, en hy wordt gram. Hy strykt den knevel omhoog, slaet met de schede zyns sabels op den grond, doet zyne gouden halve maen goed afschuren en zweert op den koran. Wat zweert hy? Hy zal zich vrekken al moest hy twintig zynen schoonste sultanen afstaan dat hy... eene *waerschuwing* aen gemeid dagblad zal geven. Lieve God! Dus is de vryheid der drukpers, in 't elfhonderste jaer van de vlugt van Mahomet zoo vry in Turkye, als in het schrikkeljaer van 1860 naer Christus geboorte.

FRANKRYK. — De fransche bayonnetten hebben Italie gaen vry vechten, doch nu dat dit land vry is, gelyk het zoo een weinig aen dat peerd dat eens den mensch tot hulp riep om het hert te kunnen achterna ryden en het te dooden. Het belanglooze Frankryk wil nu immers eene provincie van *Piémont* (Savoijen) hebben, om zyne grenzen tot aen de Alpen te doen reiken. *Victor-Emmanuel* maekt zure gezigten, maer men heeft hem den toom aengedaen en hy moet, gelyk het peerd gaen, *hot* en *haer*, waer men hem weegt. Wat zullen de andere mogendheden over die geneidheid van Frankryk zeggen? Wy gelooven dat die zaak zoo zwanger van bedreigingen is, als al de zaken van Midden-Italie en de pauselyke staten het zyn.

ENGELAND. — Vrouw-koning van Engeland heeft het parlement geopend, en voor de Heeren *Milords* de litanie van alle Heilige... akten, welke zy in het jaer 1859, daergesteld heeft, opgezegd. Zy spreekt eene algemeene biecht over het gansch jaer, en wordt zoo braef en eerlyk bevonden, dat de protestantsche *Milords* en *dominés*, verre van haer penetentie op te leggen, haer uitnoodigen van op den gouden weg, welken zy ingeslagen is, voort te gaen. Het kon niet anders zyn. Zy heeft niets dan al het door het staetsbestuer verrigt,

goed geopenbaerd, en heeft het overige verzwegen. Buiten de onbestopbare flier, welke admiraal *Hope* van de Chineezen ontvangen heeft, had zy niets te verkoopen. En dan, een koop-handelstraktaet met Frankryk verwisseld, waer Engeland eenige duitsjes in zak van zal steken, zou toch alle feilen uitgewischt hebben, al had zy gestolen of gemoord, en duizenden van hare *trouwe* onderdanen van honger laten omkomen. Daerenboven hoopt Engeland zoo nog al wat meer te verkrygen van Frankryk, opdat het niet te hard zou schreeuwen, zoo keizer *Napoleon* voortgaet met, kost wat kost, zyne grenzen te willen vergrooten. Ongelukkig Frankryk! zoo gy het trouwlooze Engeland stap voor stap volgt. Weet gy niet dat de politiek van dit land dezelfde is als die van *almanach dagklapper*. Deze regelt het weder naer zyne goesting, en Engeland naer de oorden.

BELGIE. — Sedert dat de kiezingen van Leuven gedaen zyn, gaen al de openstaende plaetsen vervuld worden. Daer waer vrede-regters, notarissen en andere ambtenaers ontbreken, gaet men er andere noemen. Men heeft begonnen met twee liberalen, die zich in de laetste kiezingen, door hunne overgrootte buis onderscheiden hadden, tot notarissen te be-noemen. Ontbrekende veldwachters ook zullen er bygenoemd worden, op voorwaerde dat zy zich als liberale stoks-lagers zullen onderscheiden hebben. Men zegt zelfs dat het noodig zou zyn een zeeminister by te scheppen, en mynheer *Defré* admiraal te maken, om hem naer China laten over te varen, ten einde zich van dien lastigen kerel te ontdoen.

Men spreekt ook al wederom van nieuwe *tenues* voor de soldaten. Die arme duivels, die slagoffers der bloetwet, zyn zeker nog niet arm genoeg! Als zy met hunne tien centiemmen per dag wat blink en andere poetswaer gekocht hebben, zet ze dan met de beenen omhoog, en er zal geene duut uit hunne broektesch vallen, en nogthans moeten ze alle oog-blikken van kleederen, welke zy uit hunnen zak moeten betalen, veranderen. — Pardon, ik had vergeten dat er vele fabrieken bestaen, in wier winsten vele hoog geplaatste mannen mededeelen. Wy laten dat al wederom tusschen God en den molder.

In het godsgezegend jaer van 1859, heeft het staetsbestuer een-en-twintig duizend franken betaeld voor kleinooden van dekoratie aen te koopen. Het budget bepaelt nogthans de som voor dekoratie slechts op acht duizend franken. Dus al wederom dertien duizend franken naer den duivel toe! De *Hoop* meende dat een kruis van eer, gelyk men dat noemt, slechts eer gaf, en geenen diamanten of anderen kostelyken steen moest in hebben, anders gezegd, zy meinde dat de eer genoeg was, en dat voor het overige het kruis van eer een kruis was gelyk dat van hout, yzer, koper, dat zy aen haren paternoster vast bindt, zonder er zelfs een rood lintje by te voegen. Als ik zestig jaer impost zal betaeld hebben, moet ik ook een kruis hebben, of de duivel zal de keers houden. Dan zal ik toch ten minste de verdienste hebben van over lang myn kruis betaeld te hebben, met al het goud, en diamant en yzer, en koper dat er rond is.

HAEK EN OOGEN!

Het is nu reeds meer dan één jaer geleden, dat de kwispel-turige *Hoop*, te Sint-Truiden, op de kronkelende boorden van de *Sicindria* eensklaps in het leven sprong. Het gedagt dat haer bezielde, of beter, de star, die haer bestraelde, was van de liberale *Vedette* van Tongeren den duivel in te scheeren, en op het hol te dryven; van den *Onafhankelyke*, die, om zyne onbezonne en *lomp* artikels de katholyke *gezindheid* weinig er aendoet, tot inkeer te brengen en goede manieren te leeren; van hem te doen begrypen hoe snul- en kinderachtig hy te werk gaet, als hy zichzelf, in zyne eigene kolonnen in 't publiek pryst en vleit, dat hy alleen de goddelooze strekkingen van het liberalismus zal wederleggen; en och arme! iedereen kent zyne wederleggingen! ydele woorden!! Eindelyk van het *Nieuwsblad van Hasselt*, dat, zoo schrandere, zoo arglistig, katholyke *gezindheid* en leering zoekt uit het hart van den goedmeinen Limburger weg te jagen, eens terug te roepen op den eerbied voor den priester, op de verhevenheid van den godsdienst, en tevens op zekere schandige artikels over vierscharen en regtbanken, welke het zoo schaemteloos in zyne kolonnen te pralen stelt.

Van het eerste oogeblik dat de *Hoop* op den doopvond der publiciteit de neus- en brilwyzen ter ooren en ter oogen kwam, om doen te lachen of scheeve gezigten te trekken, heeft zy altyd den 2 December als den grootsten en behendigsten Haek en Oogenmeester van geheel Europa op hare tabletten gehad. Wy zyn niet gelyk de Vlaemsche *Brrroeders*, die een anders lampje niet kunnen verdragen; wy bekennen geerne dat de Haek en Oogenmeester der *Tuilerien*, met de geheimen van den stiel in zyne patroontsch, ons, armen Haek en Oogenmeester van de *Hoop*, hel diep en hemel hoog overtreft; daer zy integendeel maer alleen in Limburg als de spraakkundige *kazakschiet*ers van den vlaemschen *Houpsassa* of *Turlututu* willen gehouden, geëerd, geprezen, aenzien, *gelaefd* en *gespysd* worden!!!

Toen de grieksche wysgeeren naer Egypten by de aanbidders van den *Os Apis* de overleveringen der eerste tyden tot wysheid gingen opzoeken, zegden hun de neuswyzen van

Memphis: Gy, mannen van Athenen, gy zyt nog loutere kinders! Zoo ook, als er van den 2 December gehandeld wordt, zyn alle Haek en Oogenmeesters der aerde, waren zy ook advokaet, of leeraer in het regt of in het krom, maer eerste kinders in vergelykenis met dezen reusachtigen schermbaes van het hedendaegsche politiek. De *Duc d'Albe* kwam hier uit Spanje aen, en men zeide: 't is een wreedaerd; *Lodewyk XIV* verscheen, en men zeide: 't is een hoogmoedige; *Lodewyk XV* bebroop den troon, en men zeide: 't is een verwyfde; *Napoleon I* kwam *au pas de charge, la botte au pied*, gelyk *Lacordaire* het afschildert, den troon van Frankryk opgestampt, en men riep: 't is een dwingeland.

Maer waer is de roekeloze mond die zulks van baes *Louis Napoleon III* zeggen kan: dat is hy, dat bedoelt hy, daer gaet hy naer toe, en dat zal hy doen. Dat aerdig en ondoorgrondelyk schepsel Gods schynt by uitstek den haspel van zyn politiek in draei te zetten om overal doen te gissen en twyfeldraed te spinnen. Er zyn groote politieke mannen, groote veroveraers, groote prullemans van gekroonde en getroonde menschenplagers geweest; maer het was de 19e eeuw beschoren eenen Haek en Oogenmeester in 't licht te schieten, die alles moest verduisteren, verwarren en door één haspelen. Geene tong, slaende tusschen de 52 tanden van eene Majesteit, heeft meer gesproken en gepraet dan die van den 2 December; en nog nooit heeft men eene zynere verdoering gehoord of gelezen, zonder onmiddelyk deze vraag op te werpen: Maer wat wil de Haek en Oogenmeester zeggen? Toen hy zynen eed verbrak als voorzitter van het republiek, en zyne tegenstrevers de pistool op 't hart zette, riep hy om zich te wettigen: *Je suis sorti de la légalité pour entrer dans le droit*. En al de advokaten van Frankryk wreven zich in d'oogen en vroegen: Wat wil de Haek en Oogenmeester daermêe zeggen? Een van de byzonderste zelve ziende dat deze zinsede zyn verstand te boven ging, en dat zy in zyne bovenkamer begon te krivelen, is er zoo simpel van geworden als een Vlaemsche brouhouder. Tot op den dag van heden heeft nog niemand het woord van den 2 December kunnen begrypen noch uitleggen.

Te *Bordeaux* sprak hy plegtig: *l'empire c'est la paix!* Geheel Europa herhaelde: *l'empire c'est la paix!* En een jaer na datum zoud hy honderd duizend man naer den kрим met vaderlyk en uitdrukkelyk verzoek aen de franschen, van zich daer laten voor den kop te schieten ter eere van *Todleben* en *Menchikoff*; en dan liet hy hun tusschen het gebrom der kanonnen deze telegrafieke oorkonde, (de Vlaemsche *Broeders* zeggen: *Klapdradige Oorkonde*.) o Hemel! Wat verwurging van vlaemsch! Liet hy hun deze woorden geworden: *je suis avec vous, mes enfants, bien plus encore de loin que de près*.

Tonnerre! riep een *Zouave* uit: laet ons dan naer China, in plaets van naer *Sebastopol*, trekken; dan zyn wy nog digter by Frankryk en by zyne Majesteit!

Cresti! Quel homme! zegt een dagblad. Sprekende van den 2 December, zegt hy: *depuis mon entrée au pouvoir*. Is dat niet behendig, *depuis mon entrée au pouvoir!!!* De bliksem, die met groot gekraek van donder en onweër onverwacht in uwe wooning valt, kan ook zeggen: *depuis mon entrée dans la maison!!!* De beul zegt: *j'exécute*; de geneesheer: *j'expédie*; de jood: ik leen geld uit broederlyke liefde, en de 2 December: *depuis mon entrée au pouvoir!!!* Hy belydt ook ten opzichte van *Romanje* en van den paus de wettigheid van *le droit acquis*; alweër Haek en Oogen! Hy schryft eenen brief aen den paus, waer hy de omwenteling byna *onbeleefd* voorstaet, en ondertekent zich *voire dévot fils*; alweër Haek en Oogen! Hy ontvangt onzen koning te *Biarritz* op het allervriendelykste, en vlooit en plukt nu *Belgenland* ten voordeele van den baetzuchtigen engelschman. Hy zet geenen stap, spreekt geen woord, lispelt geenen oogslag, of het komt alles op Haek en Oogen uit.

Zoudt gy den keizer van China niet eerder kunnen gelooven dan den franschen Haek en Oogenmeester! Hetgeen alle dagen klaerder uit het politiek opkomt, is, dat er maer een principie bestendig in den wereld meer bestaet, en dat principie is *Rome*.

Wy vreezen ons dood, dat de fransche Haek en Oogenmeester, die nogtans voor geenen uil moet gehouden worden, zelve niet weet waeraen hy houdt, en voor principie heeft van geen te hebben? De Vlaemsche *Brrroeders* zyn andere bazen; zy houden aen het *tafel-principie* al sinds twee jaren. De Heere behoude ze in voege, in voege, *la faridondaine!* in voege, *la faridondaine!*

Men zegt:

dat het papier waer de *Vedette* van Tongeren op schryft of drukt by geenen *Voddeman* zelfs meer wordt aengenomen, byzonder dat waerop men de volgende merke vindt: *Hoop van vulligheid*. De *Vedette* is *Onder!* Het liberale dagblad van Tongeren verdedigt zich *Defstig*, heel *defstig*. *Eer en lof aen de Vedette van Tongeren! Premier prix remporté par la Vedette de Tongres. UN MANUEL DE POLITESSE!!!* Indien wy de eer hadden liberael van of te Tongeren te zyn, dan riepen wy al de *chiffonniers* van 't land by één, en vormden ervan eene *Cour du roi Petaud* voor de *Defstige Vedette*.

genis, onder dewelke was myn neef B.....(15) en G. P.(14).

« Na dit vertoon zyn by ons op de gevangenis gekomen de twee broeders van mynen gezel (15), myn bovengemelde neef en twee *Fadeux*; welke twee laetste my eene flesch wyn bragten en deden my klaerlyk verstaen waerom zy waren gekomen; maer eilaes! wanneer ik zag de lafhertigheid en lomphheid van den eenen en den driftigen en onbepaalden iever van den anderen, begon ik meer te vreezen dan te hopen. »

« Eventwel, wat er van is of niet, vervolgt hy, ik verzeker en beloof, dat ik aen alle die, welke uit pure liefde en genegeheid tot my dit hebben willen ondernemen, myn heel leven lang zal verpligt blyven en alhoewel ik niet goedkeure de manier, op welke zy my hebben willen dienst doen, zal ik nogtans altyd grootelyke pryzen hunnen vrymoedigen iever. »

(15) Dat is, *Eustachius Bonaers, die daarna van 1818-1824 pastoor van Montenaken geweest is. Hy was zoon van Egidius Bonaers, woonende te Kleine-Vorssen op de Beek en van Maria Catharina Happaers, zuster van den vader des bannelings.*

(14) *Guilielmus Purnal woonde te Montenaken op de Beekstrat, niet verre van de Hoogbrug.*

(15) *Te weten, Petrus en Arnoldus Clevan.*

Wordt vervolgd.

die my zonder ophouden deed verlangen naer myne allerliefste bloedverwanten en vrienden, eenen zucht doen opkomen uit myne borst, of hy wierd verslonden door de troostende woorden van onze barmhertige omstanders: en alzo zyn onze herten altyd verkwikt geweest, zoo lang wy in dit gelukkig gezelschap waren. Maer, eilaes! de nacht komt aen; wy worden verlaten van onze goede borgers en worden overgegeven aen ons zelve. »

« O nacht! o droevige nacht! roept hy deerlyk uit, o eerste bittere nacht van myne ballingschap! Gy gaet beginnen, en verre van myne droefheid alleen te dragen, ik moet nog getuigen zyn van de zuchten en tranen van mynen gezel. Allerliefste ouders, lieve broeder (8) en zusters, het is op dien nacht, dat ik de kinderlyke en broederlyke liefde in hare kracht heb gevoeld; want zoodanig was ik gesteld, dat ik er nooit geene beschryving noch herhaling zal kunnen van geven; nogtans is 't ook waer dat ik my zelve meer dan eens getroost heb, omdat ik wel wist, — en ik hoop, dat ik het nooit zal vergeten — dat het den Heere alzo beliefd en dat alle myn aenstaende lyden en het verlaten van myn Vaderland, van Ouders, Broeder en Zusters strekte tot zyne eer en glorie; met een woord, dat ik aen den Schepper van hemel en aerde meer moest gehoorzamen dan aen my zelve. »

« Alzo heb ik tusschen droevige en troostende gedachten dien eersten ongelukkigen nacht doorgebracht zonder slapen, tot dat ik 's morgens, ontrent dry uren of half-vier, onder de venster van de gevangenis hoorde roepen op mynen gezel (9).

(8) P. J. Happaers, de pastoor van Montenaken.

(9) Den Kapellaen van Montenaken, H. G. Clevan.

Ik liep, zegt hy, aenstonds naer de venster en zag aldaer met de grootste verbaesheid twee inwoonders van ons dorp, te weten *H. (enricus) Van Berwaer* (10) en *J. (joannes) Kempeners* (11), welke, na weinige woorden gesproken te hebben, my in het latyn zeiden, dat zy geld voor my hadden, hetwelk ik onbedacht zeide niet van doen te hebben (12) — en om ons te toonen tot wat einde zy te Thienen waren gekomen, vraagden zy van ons, wanneer wy van Thienen zouden vertrekken, en zeiden, dat er nog 25 mannen met hen vervoegd waren. »

« Ik verstond welhaest, zegt de schryver, wat zy wilden zeggen en zoo veel te gemakkeliker, dat ik my hetzelfde al had laten voorstaen uit de manier van doen van myne naeste bloedverwanten, welke ik tot dien tyd toe, nog niet gezien had. Waerlyk, deze verzekering van myne inbeelding stelde my in eene allergrootste hoop en, na alles overpeinst te hebben, in eene allergrootste vrees, omdat ik voorzag dat of wel de boeren-lompigheid of wel de onvoorzigtige iever zouden de zaak doen mislukken en alzo voor my en vele anderen eenen droevigen uitval veroorzaken. Dit begon ik nog meer en meer te vreezen, wanneer ik, ontrent vyf uren, nog vele anderen zich zag vertoonen onder de venster van onze gevangenis. »

(10) *Woonende te Montenaken op de Stepsche-strat, aen O.-L.-V.-Kapel.*

(11) *Woonende te Kleine-Vorssen in de Smis-strat.*

(12) *Zeker onbedacht; want nauwelyks was hy te Leuven aengekomen, of hy heeft moeten schryven, om beter van reisgeld voorzien te worden.*

De negentiende eeuw.

Men moet bekennen dat onze zoo hooggeroemde progressieve eeuw al aardige tegenstrydigheden oplevert; men is verwonderd te zien met welke edelmoedigheid Europa het dapperste bloed heeft doen stroomen om de geheelheid van het Turksche ryk te bekrachtigen, en met welke snoodheid het vandaag te werk gaat om de pausselyke staten te ontleden, te verdeelen.

Op welk principie steunt Napoleon III, om het regt van den Paus op de oproerige Romanen vervallen te verklaren? Hy vergist zich, zoo hy de italiaensche omwenteling daermee wil en meent te dempen; dat is geen redmiddel, maar nog eene grootere verwarring daargesteld en opgeroepen; dat is geene verdediging van een herkend regt, maar de schending van het onbetwistbare pausselyke regt, van een hoofdnoodzakelyk principie in de geschiedenis met vurige letters aangestipt en ingeboekt.

De moeijelykheden van het oogenblik, verre van door die scheiding opgelost te worden, zullen op een gegeven tydstep van eene nabyzinde toekomst nog schrikkelijker worden, en de politiek van Europa belemmeren. Zoo het regt van den H. Stoel op de Romanen miskend en verbroken wordt, zullen dan de andere pausselyke provinciën zich aen dat regt ook niet vroeg of laet willen onttrekken???

« Is er, zegt de moedige en welsprekende Villemain, bestaet er wel in Europa eene onbetwistbaerdere en oudere magt dan het Pausdom, dat de volksgezindheid altyd en overal met liefde aangenomen en uitgeroepen heeft, en door de plechtigste verdragen gewaarborgd en erkend geworden is? »

Kan de oorlog dat regt verbreken, verbryzelen? De oorlogvoerende magten hebben de onzijdigheid van den H. Stoel herkend; het zou de eerste maal zyn dat de oorlog eene onzijdige magt zou verbryzeld hebben; en nogtans heeft Frankryk den paus en zyne onzijdigheid onder zyne bescherming genomen!!!

Kan het misnoegen van oproerige provinciën dat regt verbreken, verbryzelen? Zeggen wy het met openhartigheid en met den vinger op het feit: Zoo deze provinciën van het misnoegen tot den opstand overgegaan zyn, de oorzaak daarvan is de indringing der franschen in Italie. De italiaensche revolutie is voorzien, voorspeld geworden; maar Napoleon heeft Kerk, Paus, Bisschop en Priester zoeken in slaep te wiegen, toen hy den Katholyken wereld zeide: « dat de regten van den Paus in hunne geheelheid zouden gewaarborgd worden. » Napoleon zou zich dat woord moeten herinneren; maar helaas! de wielen loopen verkeerd!!!

Ik vraag of er eer in gelegen is om de pausselyke magt zoo te laten verbryzelen, welke Napoleon onder zyne bescherming genomen had, en die op hem staet maakte? De Italiaensche opstand vraegt niet anders dan scheiding; zy verklaert zich vergenoegd en dankbaar, — hare dagbladen hebben het gezegd, — niet alleen voor hetgene Napoleon voor haar gedaen heeft, maar nog voor hetgene hy haar zou laten doen; het was haar voldoende, indien Napoleon haar maar liet worden; maar nu werkt hy nog mede aen de scheiding, en verklaert de Romanen onafhankelyk van den H. Stoel. Hy stoort zich noch aen de onzijdigheid van den paus, noch aen de daergesteelde traktaten van de europische mogendheden; hy heeft twee gewigten en twee maten: hy trekt naer den Krim, klopt er den Rus duchtig af ten voordeele van Turkyen; hy trekt naer Italië, klopt er eerst Oostenryk uit, om zoo de Italiaensche muiters, Mazzinisten en Garibaldisten den oproer onghinderd laten voort te zetten, en roept met het protestantsche Engeland dat de opstand der provinciën het pausselyke regt met rede en regtveerdigheid vervallen verklaerd heeft.

In onze negentiende eeuw zal toch alles niet eer, waarheid en regtveerdigheid geweest zyn!

HET NIEUWS-BLAD VAN HASSELT,

gaet in zyn nummer van 21 January zoo merkweerdig en zoo ridderlyk te werk, dat men waerlyk niet weet by het lezen van zyne artikels over de kiezing van Leuven, of men weenen of lachen moet. « Heer Rogier, zegt het, wist dat de afgekeurde kandidaten, ondanks de beraedslaging van het onderzoek, eventueel gingen herkozen worden. » Hebt gy van zooveel zulken flauwen en ongerymden praet op eene vool hooren afzagen? Indien de liberalen zulks wisten, waarom dan dusdanig lawyt en getrommel in het land te wege gebracht? Indien de liberalen zulks wisten, waarom dan dusdanige kosten verwekt om eenen uitslag na te jagen, welken zy niet konden bekomen? Indien zy het gedaen hebben, gelyk het Nieuwsblad bestadigt, tot een « bewys van het alvermogen der politieke geestelykheid op de kiezers, » en dat nu de de kiezing van Leuven zoo heerlyk voor de politieke geestelykheid is afgeloopen, dan zouden de liberalen maar alleen gewerkt hebben, om zichzelf eenige geduchte buizen te smeden tot het betoeten van hunne eigene gezindheid. In het toekomstige jaer één zal men volgens Mathieu Laensberg, onder eene maeklipse, nog zoo eens redeneren.

Als men toch met lyf en ziel aen de vooroordeelen van eene gezindheid is overgegeven, dan kent men noch waarheid, noch rede, noch logiek meer. Maar het Nieuwsblad heeft zoo zeer voor doel niet de waarheid aen zyne lezers op te dischen, dan wel de principen van het liberalisme in het katholyke Limburg en byzonder in de godsdienstige Kempen doen door te dringen. Byna in elk nummer dat dezelfs opsteller uitschiet, wordt er het een of het ander verteksel tegen priester of kloosterling ingeschoven.

De arme bloed wil hebben dat de twee magten, de tydedelyke en de geestelyke, gansch van malkander afgescheiden worden, en weet niet dat in geschiedenis, in staetkunde, in wysbegeerte, in letterkunde enz. het geestelyke gezag, vereend met het tydedelyke, het hooge bestuur der zaken moet bezielen, geleiden en waerborgen. Voltaire zelve bekende, « qu'il fallait une religion pour la canaille. » De goede opsteller van het Nieuwsblad wille de goedheid eens hebben: ons eenen staet ter wereld aen te halen, waer koning, konstitutie of republiek zonder geestelyk gezag bestaat of kan bestaan?? Zulks zal de heer Verhagen in zyne redevoering by de opening der brusselsche universiteit nog niet zeggen! Beste confrater, wees toch het woord van Talleyrand indachtig: Surtout, Messieurs, pas de zèle.!!

Adres der Provincie Limburg aen onzen zeer Heiligen Vader Paus Plus IX.

Zeet Heilige Vader!

Een groot onweder hangt dreigend over de katholyke wereld. Op dit oogenblik wenden de geloovigen hunne droevige blikken, van op alle uiteinden der aerden, tot de eenwige stad, waer huu algemeene Vader met smaet overloden, en waer de opvolger van Petrus, gelyk zyn Goddelyke Meester, met doornen gekroond wordt.

Zeet Heilige Vader! Uwe kinderen weenen en zuchten, doch zy wanhopen niet; zy herinneren zich de woorden, door

den mond van God zelve uitgesproken: « Gy zyt Petrus, en op die rots zal ik myne kerk bouwen, en de poorten der Hel zullen haer niet overweldigen. »

Indien uwe kinderen in uw lyden deelen, zoo bidden zy ook met U, en met U stellen zy hun betrouwen in Hem wiens eerbiedwaardige opvolger Gy op aerde zyt.

Zeet Heilige Vader! De Provincie Limburg, dit zoo getrouw aendeel der oude kerk van Luik, de oudste dochter der kerk van Rome, wil in deze gevaervolle dagen, het laetste niet zyn, om aen den voeten van den Vikaris van Jesus-Christus, de hulde harer kinderlyke verkleefdheid en haren bewondering neder te leggen, en om onze pynelyke hoop in uw doorgriefd hart doen binnen te vloeyen.

O Hooge priester! Dat uwe heilige regten over de tallooze en onregtvaardige aanvallen uwer vyanden zegelieven! Doch zoo de voorzienigheid nog hardere beproevingen aen de kerk en aen de derzelve doorluchtig Opperhoofd voorbeheld, ach, alsdan zeer Heilige Vader, zouden wy, voor Uwe zachte en Heilige majesteit, eene plaets in ons hart bewaren, waer geene lafheid haer zou hoonen komen, waer geene ondanckbaarheid haer zou kunnen bereiken.

In deze gevoelens is het, eerbiedwaardige Vader dat wy, voor de voeten uwer Heiligheid neergebogen, U durven smeeken, ons met uwen apostolischen zegen te bejegenen.

Van uwe Heiligheid,

De zeer ootmoedige en gehoorzame zonnen,
De leden des komiteits,

Voorzitter, Baron de Schiervel oud voorzitter van het senaat, oud gouverneur van Limburg, groot Cordon van het Leopolds-Orde.

Vicomte Vilain XIII, volksvertegenwoordiger te Leuth.
De Pitteurs-Hiegaerts, volksvertegenwoordiger te Oordingen.

Graef d'Aerschot, gewezen Senateur. Voorz.

Graef F. De Borgrave, te Bovelingen.

Baron Lodewyk de Villanagne, Vogelzanck.

Baron de Brouckmans, te Kerkom.

De Corswarem, oud volksvertegenwoordiger.

Slegers, rentenier te Tongeren.

Ulens, advokaet te Sint-Truiden.

A. Roelants, rentenier te Hasselt.

L. Palmers, rentenier te Hasselt.

Vanvinckeroye, advokaet te Sint-Truiden.

De Borman, distillateur te Hasselt.

Wadeleux, notaris te Brée.

Schoonbroodt, doktor te Tessenderloo.

Willems, oud burgemeester te Hasselt.

Croonenbergs, distillateur te Hasselt.

Ceysens, notaris te Beringen.

Marchal, provincie-raedslid te Loon.

Graef Preston, te schoonbeek, Bilsen.

Ghysens, provincie-raedslid te Heusden.

Spaas, notaris te Hamont.

Vliegen, burgemeester te Herck-de-Stad.

Mallais, burgemeester te Hechtel.

Graef De Caritat, te Pertshem.

Paul Ulens, rentenier te Sint-Truiden, Sekretaris des komiteits.

KAMER DER VOLKSVERTEGENWOORDIGERS.

De Kamer heeft zich de gansche week byna uitsluitelyk met de algemeine beraedslaging van het Budget van openbare werken bezig gehouden. Een zeer groot getal leden hebben er beurtelings het woord in gevoerd, meest om zekere werken ten voordeele van 't arrondissement, dat hen gekozen heeft, den minister aen te bevelen. Zeer weinig belang is er dus voor ons uit die discussie opgerezen: slechts verdient gemeld te worden dat M.M. d'Hoffsmid en H. Dumortier de aendagt van den minister op de maetschappy van den Luxemburgschen yzeren-weg, waer M. Tesch bestierder van is, hebben ingeroepen, deze om zekere inlichtingen te vragen over de wyze waer M. Hauman, opziender by die maetschappy, is behandeld geworden, en gene om de vertakking naer Bastogne, volgens verbintenis, doen uit te voeren. M. Vanderstichelen heeft geantwoord dat het bestier geenzins het regt bezit deze maetschappy tot uitvoering der gemelde werken te dwingen, en dat het jaergeld aen M. Hauman is onttrokken geworden omdat de toeschryving van dit jaergeld op het budget van openbare werken als onwettig moet gehouden worden.

M. Magherman heeft, in zitting van 21 dezer, verslag over de kiezingen van Leuven gegeven. De besluiten der commissie, betreffende de aenneming van M.M. De Man d'Attenrode, Broekman, Van Dormael en Landeloos als leden der Kamer, zyn zonder tegenspraak goedgekeurd geworden. M. Magherman zegde in zyn verslag dat de commissie met voldoening de herkiezing der vier reeds gekozene leden gezien had. Daer M.M. Dolez en Guillery in die spreekwyze eene afkeuring der beslissing, door de Kamer gedaen, meinden te vinden, heeft de verslaggever dezelve teruggetrokken.

Vershillende Tydingen

— Volgens eene tabel, opgemaakt door kapitein van den Sande, zou het belgisch leger op oorlogsvoet tellen 98,825 mannen en 12,147 paerden, niet medebegrepen 2698 officierspaerden. Er zouden 5275 officieren zyn, waeronder 56 generaels: 95,704 onderofficieren en soldaten en 1848 niet stryden. De paerden verdeelen zich in 8169 ry- en 4248 trekpaerden.

— Zaterdag zyn de kleederen der genoemde Catharina Verminck, woonende te Yperen, in brand geraekt, terwyl zy eenen ketel met kokend water van 't vuur nam. Zy heeft zulke zware brandwonden bekomen, dat zy eenige uren nadien den geest gaf. Het scheelde weinig of haer kind kwam om in de zelfde ramp; doch 't is het met het gevaer ontkomen.

— De knecht van den Heer De Smet-Van den Bosch, voerde Woensdag twee heeren, die alhier met den laetsten convoie waren aengekomen, naer destad Hulst. By zyne terugkomst, omtrent 11 ure 's avonds, wierd hy aen de Tromp, op den weg van Hulst, door drie woeste kerels aengehouden. Deze, bemerkte hebbende dat er geene reizigers in de vigilante zich bevonden, deden den voorman beneden komen en tasten hem nauwkeurig af om hem zyne beurse te ontrooven; gelukkiglyk, gemelde voorman had zyne beurse in eenen hoek van het ruytig geplaatst; daer de booswichten derhalve niets by den voorman bevonden, wierd deze vrygelaten, en is er met schrik af geweest.

— Men schryft uit Brussel:

De kabinetten van Brussel en Washington hebben eene overeenkomst gesloten voor het postwezen. Te beginnen met 21 dezer zal er tusschen België en de Vereenigde-Staten eene wekelysche verzending der mails in gesloten zakken, langs Engeland, plaets hebben. Het brievenport alsmede het port der stalen van koopgoederen, welke in een der beide landen gefabriceerd wordt, is op 27 cents per halve once bepaeld; byaldien de twee landen eenmaal door een regtstreeksche stoombootdienst nauwer aen elkanderen worden verbonden, zal den taks op 19 cents worden gebragt; in beide gevallen staet het frankeren vry.

— M. Schuurink, veearts te Zwolle, heeft voor ongeveer zes weken een proef genomen, welke merkweerdig schynt Geroepen naer het Hattemberbroek in eenen stal, waer de bekende longziekte op eene zeer hevige wyze vershillige run deren had aengetast, wilde de heer Schuurink terstond overgaen tot de inenting van twee schynbaer gezonde koeijen, me de leckende stof, waertegen de eigenaer zich verzetste, er in toestemmende dat deze dieren worden ingeënt met stof uit de neusgaten van eene zeer zieke koei ontlast.

Na de inenting met deze stof in de steerten der beide gezonde koeijen, heeft de gewenschte puistvorming zich, na verloop van eenige dagen, vertoond, en zyn beide gezond gebleven, terwyl de ziekte den stal nu geheel verlaten heeft.

M. Schuurink heeft het voornemen deze proefneming te herhalen, terwyl het zeer wenschelyk ware, dat deze korte mededeeling ook andere zynere kunstbroeders mogte opweken, de zaak praktisch te onderzoeken.

— Het nieuws dat de katholieken eene leening van verscheidene millioen den Paus hebben aengeboden is waer; de tyd is welligt niet verree dat Z. H. daarvan zal gebruik maken.

BURGERLYKEN STAND DER STAD SINT-TRUIDEN.

Aengiften van den 25 tot den 27 Jan. 1860.

GEOBORTENS.

Mannelyk 0. — Vrouwelyk 1.

HUWELYKEN.

Paque, Henricus, zonder beroep, met Swellen, Anna-Maria.

OVERLYDENS.

Clément, Clemens, brigadier in den depôt van het 1 regiment jagers te peerd, in garnisoen te St.-Truiden, ond 18 jaren.

HASSELT.

Aengiften van den 14 tot den 21 Jan. 1860.

GEOBORTENS.

Mannelyk 3. — Vrouwelyk 7.

HUWELYKEN.

L. Laruelle, dienstknecht, met A. Voordtmans.

OVERLYDENS.

P. Douha, oud 62 jaren, deurwaerder by de regtbank, weduenaer van M.-C. Vannerum.

3 kinderen onder de 7 jaren.

MARKTPRYZEN DER GRANEN.

ST.-TRUIDEN, 21 Jan.

Tarwe 100 kil. 26—45
Koren " " 22—34
Haver " " 17—50
Garst " " 25—81

ST.-TRUIDEN, 25 Jan.

Tarwe 100 kil. 26—45
Koren " " 22—34
Haver " " 17—00
Garst " " 25—81

THIENEN, 24 Jan.

Tarwe 100 kil. 26—92
Koren " " 22—20
Haver " " 16—10
Garst " " 23—00

BRUSSEL, 20 Jan.

Tarwe den hect. 21—93
Koren " " 13—43
Haver 100 kil. 19—13
Garst den hect. 00—00

LEUVEN, 25 Jan.

Tarwe 100 kil. 28—50
Koren " " 21—20
Haver " " 17—90
Garst " " 23—38

WAREMME 24 Jan.

Tarwe 100 kil. 27—18
Koren 93 " 22—30
Haver " " 17—75
Garst " " 00—00

HASSELT, 24 Jan.

Tarwe 100 kil. 26—80
Koren " " 22—90
Haver " " 17—50
Garst " " 24—00

LUIK, 25 January.

Tarwe 103 kil. 28—25
Koren 94 " 19—75
Haver 130 " 26—00
Garst 94 " 20—00

DIEST, 25 Jan.

Tarwe hect. 21—70
Koren " 16—43
Haver " 08—70
Garst " 17—70

MECHELEN, 21 Jan.

Tarwe 100 kil. 27—16
Koren " " 22—16
Haver " " 19—84
Gerst den hect. 15—10

Aerdappelen den zak 5—30

Aerdappelen den zak 6—00

Verkoop van Schoone

Abeele en Canada-Boomen.

ONDER GEETBETZ.

De Notaris COENEN te Geetbetz, zal openbaerlyk aen de meestbiedende op Donderdag wezen- de 9 February 1860, aenbieden te verkoopen op crediet:

A Van wegen de heer Lucien de Troostenberg grondeigenaer te Loven.

30 Koopen Abeele en Canada-Boomen, ter dikte van 2 à 3 meters en van eene buitengewoone lengte staende wassende op eene weide genaemd de Lange-Weide onder Geetbetz, palende de Roel en den steenweg van Thienen naer Halen.

B. Van wegen den heer Siaens, grondeigenaer te Terbeek.

10 Koopen Canada en Witte-Boomen ter dikte van 2 à 2 1/2 meters, staende in zyne weide onder Geetbetz, tegen de Broekstraet kort by den watermolen.

De vergadering zal wezen ten huis en herberg van Godefridus Raymaekers in het dorp te Geetbetz, om 1 uer na middag precies, van waer men ter plaets zal gaen, om te beginnen in de weide van den heer Siaens.

Alles achtervolgens conditien als dan voor te houden

Men Vraegt:

eenen bekwamen BAKKERSGAST, zich te bevragen op het bureel van dit blad.

GROOT HANEN-GEVECHT

by F. LAHOU, herbergier, op de Houtmerkt, op Zondag 5 February, ten 10 uren.

VERKOOP

van een schoon

landbouwers mobiliair.

Maendag 13 February 1860, ten 10 ure s'morgens, zal den heer Laurent-Gerard ODEURS, ophoudende de exploitatie van zyn pachthoeve te Borloo, kanton van Sint-Truiden, aldaer publiek ten meestbiedende op crediet onder borg door den notaris COEMANS van Sint-Truiden doen verkoopen :

12 Schoone en goede peerden, waeronder 7 merriens, van 2, 3, 5, 6, 8 en 9 jaren, waervan 3 volgaende; en 5 ruïnpeerden, waeronder 2 van 2 jaren, een van 4 jaren, een van 8 jaren en een gecroiseerd engelsch, van 5 jaren.

13 Schoone Hoorn-beesten, waeronder 5 volgaende koeijen, eene muntige, twee volgaende vaersen van 3 jaren, 4 vaersen van twee en een jaren en eenen var van 1 jaer.

11 Varkens, waervan 2 volgaende zogen. 5 jonge zogen, eenen beer, 2 verken van een jaer en een schoon en zwaer vet verken.

Dry wagens, waervan eenen met raders van 11 centimeters, 1 kar, 4 ploegen, 4 eggen, eene om klaverzaed te eggen, 2 wellen waeronder eene steene, 2 wanmolens, eene strooi-snybank van het nieuw systeem, 1 boter-rolvat, eenen ryzadel, en voorts alle peerds-en laboreurs-getuig, het alle in den besten staet.

VERKOOP

van een schoon

PACHTERS-MOBILIAIR.

Donderdag 16 February 1860, om 10 ure s'morgens, zeer precies en niets later te beginnen, ten opzigt van het groot getal te verkoopene voorwerpen, zal de heer Celeste GOFFIN van Velm, ten geheel uitscheidende van landbouw en huishouden, ten deszelfs wooning, ten meestbiedende en op crediet voor de notarissen DELGEUR en VANHAM verkoopen, zyne beesten, laboreurs-en peerds-getuig, bestaende in :

1° 9 Peerden, waervan 2 volgaende merriens, de eene van 5 en d'ander van 6 jaren, een merrie van 9 jaren, eenen ruïn van 4 jaren, 2 dito van 3 jaren, een merrie van 2 jaren, een ruïn-veulen van 2 jaren en een hengst-veulen van 6 maanden.

2° 12 Hoorn-beesten, waeronder 3 volgaende koeijen, een muntige, 6 volle eerstelingen van 2 en 3 jaren, een ledige eersteling en een kalf van 6 maanden.

3° 16 volgaende Zogen, een berg en een bier.

Wagen, kar met raden van 11 centimeters, wellen, ploegen, eggen, ander laboreurs-en peerds-getuig, een graenmolen, mist, en 5 schoone oude appel-boomen.

En eindelyk de Huismeubels en spingerief, met welke men zal beginnen.

GROOTE VERKOOP

van

CANADA

EN EENIGE OUDE FRUIT-BOOMEN.

Maendag 6 February 1860, om 10 uren s'morgens, zullen de heeren bestierders van de Kerkfabryk van Brusthem, ter plaetse, ten meestbiedende en op crediet, voor de Notarissen DELGEUR en VANHAM verkoopen :

Eene groote kwantiteit Canada-Boomen, dienstig tot herd, timmerhout, klompmakers en alle ander gerief, staende te wassen in het Langbeemken, in de weide aen de Kapel, in het Blok der Kapel, aen den Borne, te Nerim in de Kapelweide, in eene weide te Nerim in huer by Daenen en op den Beekkan achter de pastory, alle onder Brusthem gelegen.

Zich te verzamelen, ten herberge van Matthys Lindekens te Brukkens onder Brusthem en te beginnen in de weide in huer by Daenen.

BERIGT.

Goeden en droogen Bukking aen 4 en 5 centie. men en Pekelharing van 6 tot 8 centiemen : eerste kwaliteit by MESSENS, Hoogbruk tot St-Truiden.

VERKOOP

van een

Pachters-Mobiliair,*allerschoonste Huismeubels, veel Strooi en Mist.*

Donderdag 9 February 1860, om 10 uren zeer precies en niets later te beginnen, zullen de erfgenamen van Ghisbert Vanstralen, ten deszelfs sterfhuis, gestaen te Tichelrye, gemeente Nieuwerkerken, ten meestbiedende en op crediet, voor de Notarissen DELGEUR en VANHAM verkoopen, alle de door den overledene agtergelatene beesten, laboreurs-en peerds-getuig, veel strooi, mist, huismeubels, enz. Te Weten :

Een ruïn en een merrie-peerd.

6 Zoo volgaende als muntige koeijen en eersteelingen en 2 kalvers op hun 3 jaer.

Een vet verken, eene volgaende zoog en twee loopers.

Haen, hinnen en mesthof-hond.

2 goede karren, ploeg, eeg, wel, verders laboreurs-en peerds-getuig.

Veel tarwe, rogge en havere strooi, mist en aerd-appels.

Allerbeste meubels, als garderoben, commoden, schappraeijen, ledekanten, tafels, stoelen, kisten, canapé, horlogie met kas, koper, tin, pluime bedden, sargiens, lynwaed, 3 geweeren en een pistool en meer andere objekten te veel om te benoemen.

VERKOOP

van Eike

schaer en sleenhout

ONDER BOYENHOVEN.

Op Vrydag 5 February 1860, om 10 uren voor middag, zal de Griffier BECKERS in verblyf te Zout-Leeuw, publiek op crediet en ter plaetse verkoopen, van wege mevrouw Becaers, echtgenote van mynheer Vanmechelen rentenier, te Sint-Truiden woonachtig.

Te Weten :

120 Koopen extra schoon en dik Eike Schaerhout.

En eenige koopen Eike Sleenhout, dienstig voor reepstokken, vitsen, boonstaken en bakhout, alle gereed gekapt en in koopen geteekent liggende op hare bosschen, gelegen te Terbeek onder Boyenhoven, regenoten het Gasthuis van Zout-Leeuw, en mynheer De Govaers.

De vergadering zal zyn ter plaetse.

VERKOOP

VAN

CANADA-BOOMEN

ONDER HALLE-BOYENHOVEN.

Op Maendag 30 January 1860, om 10 uren voor middag, zal den Griffier BECKERS in verblyf te Zout-Leeuw, van wege de heeren Gemeente-Bestierders van Halle-Boyenhoven, publiek op krediet en ter plaetse verkoopen :

Te Weten :

1° 70 Koopen schoone Canada-Boomen, staende onder Halle te Meer op het Gemeente-brouck.

2° 4 Dikke Canada-Boomen, staende onder Halle by den Halmaelschen-molen, op het Gemeente-Goed

Voor deze vier laesten zyn de liefhebbers verzocht dezelve voorafgaende bezigtigen en zullen verkocht worden aen N° 1mo in het brouck te Meer.

De vergadering zal zyn in het Brouck te Meer onder Halle.

BERIGT.

Een KOETSIER, voorzien van goede papieren, tracht zich zoo haest mogelyk te plaetsen.

Zich te bevragen op het bureel van dit blad.

BEKENDMAKING

De heeren en jufvrouwen Cartuyvels, Brusthem-straet, hebben de eer het publiek kenbaer te maken dat zy eenen Kareelhoven geopend hebben, te Sint-Truiden op Sint-Pieters buitig.

AVIS AUX PIANISTES.

H. MARTENS, Facteur, Accordeur de Pianos, de Bruxelles, prix d'exposition, se charge des commodages et garantit.

S'adresser chez J.-B. Renier, Cafetier, à Warremme.

BERIGT.

Men vraegt eenen bekwamen Meester-gast voor eenen SMID, zich te bevragen by G. Vangrieken, in de Diestersche-straet N° 477.

BEKENDMAKING.

Eenen grooten en goeden ZOLDER te huren, in de Helle-straet te Sint-Truiden.

Zich te adresseren by den Notaris Coemans.

TE KOOP*De Timmer van een Huis*

(Wit- en Canada-Hout) gelegen te Muisen, groot 25 voet in het vierkant. — Alsook twee gespannen WAGEN-KISTEN; — en EIKEN-KWARTIER dienstig voor timmerhout en schrynwerkers.

Zich te bevragen by Nicolas Vandecan te Muisen.

uit ter hand te koop.

Een zeer goed HUIS en Moeshof, groot samen omtrent 25 aren; getimmerd van eiken hout, gedeckt met pannen, staende te Anroye onder Zeppe; lang 17 meters 10 centimeters en breed 7 meters 10 centimeters.

Den timmer en de andere bouwstoffen van gemeld huis, zullen ook, na keus der liefhebbers, alleen verkocht worden, om af te breken.

Zich te bevragen by F. M. Germeys-Renard, Negt te Sint-Truiden, groote markt N° 26.

VERTREK-UREN VAN DEN YZEREN-WEG.**8 uren 6 min. s'morg. - van Sint-Truiden naer**

Velm. — Landen. — Esmael. — Thienen. — Vertryck. — Leuven. — Wespelaer. — Haecht. — Mechelen. — Duffel. — Contich. — Antwerpen. — Lier. — Herenthals. — Turnhout. — Vilvorde. — Brussel. — Bergen. — Quiévrain. — Termonde. — Aelst. — Lokeren. — Gend. — Brugge. — Ostende. — Kortryk. — Mouscron. — Doornik. — Ginkelom. — Waremmes. — Fexhe. — Ans. — Hautpré. — Luik. — Chenée. — Chaudfontaine. — Le Trooz. — Pepinster. — Spa. — Ensisval. — Verviers. — Dolhain. — Herbestal. —

12 uren 30 minuten naer middag.

St-Truiden. — Velm. — Landen. — Thienen. — Leuven. — Mechelen. — Brussel. — Termonde. — Gend. — Brugge. — Ostende. — Waremmes. — Luik. — Verviers.

6 uren s' avonds. -- van Sint-Truiden naer

Velm. — Landen. — Thienen. — Vertryck. — Leuven. — Haecht. — Mechelen. — Duffel. — Antwerpen. — Vilvorde. — Brussel. — Ginkelom. — Roost. — Waremmes. — Fexhe. — Ans. — Hautpré. — Luik. — Chenée. — Verviers. —

9 uren 19 min. s'morg. -- van Sint-Truiden naer

Cortenbosch. — Alken. — Hasselt. —

10 uren 58 min. s'morg. -- van Sint-Truiden naer

Cortenbosch. — Alken. — Hasselt. — Diepenbeek. — Beverst. — Munsterbilsen. — Eygenbilsen. — Lanaeken. — Maestricht. — Meerssen. — Valkenburg. — Wylré. — Simpelveld. — Aken. —

7 uren 32 min. s'av. van Sint-Truiden naer

Cortenbosch. — Alken. — Hasselt. — Diepenbeek. — Beverst. — Munsterbilsen. — Eygenbilsen. — Lanaeken. — Maestricht. —

POSTWAGEN-DIENST

van Sint-Truiden naer Tongeren.

9 uren 45 min. s'morgens. — 7 uren 50 min. s'avonds.

Sint-Truiden. Boekdrukkery van de kinderen Milis.